

«آموزش پژوهش محور»

آشنایی با طرح مقاله^۱ آسان (۵ تا ۱۵ صفحه) با رویکرد تقویت آموزش مدارس

طلاب سطح ۱

بخش ها

۱. شبکه الدروس (تبیین ساختار دروس)

تصورش را بکنید وارد شهری شده اید ولی نقشه ای از شهر به همراه ندارید! گاهی اوقات وضعیت ما نیز در پرداختن به دروس همین است یعنی وارد شهر صرف می شویم ولی نمی دانیم بلوارها و بزرگراه های کجاست، فروشگاه ها کجاست و .... برای اینکه تصور درستی از درس داشته باشیم لازم است یک نقشه و دور نمایی خوبی از این علم داشته باشیم تا هم فهم خوبی از درس داشته باشیم و هم قدرت حفظ مطالب نیز افزایش یابد. شبکه الدروس پاسخ به این نیاز است.

۲. تمثیلات الدروس (مثال های کاربردی جدید)

آیا تا به حال اتفاق افتاده است که مطمئن باشید درسی را به خوبی فرا گرفته اید ولی وقتی به کارزار عمل می رسید، می بینید نقص و ابهام ها خود نمایی می کند؛ مهمترین دلیلش این است که نگاهمان به علوم حال چه ادبی و چه فقهی و چه منطقی و ... کاربردی نبوده است! کاربرد غایت هر علمی است علمی که به کار نیاید اثر نداشته باشد علم لاینفع است که باید از آن به خدای منان پناه کرد. بهترین کار برای کاربردی خواندن هر علمی این است که در زمان فراگیری آن دغدغه کاربرد داشته باشیم یعنی همیشه این سوال را از خود یا از استاد بکنیم که: این بحث این موضوع چه کاربردی دارد؟ بخش تمثیلات الدروس عهددار این موضوع مهم است.

۳. غوامض الدروس (تبیین مباحث دشوار)

گاهی اوقات در کتاب درسی مسائلی و موضوعاتی مطرح می شود که یک طلبه اهل تامل را به بررسی و تعمق بیشتری وا می دارد. می توان به عنوان نمونه ده مورد از مباحث دشوار کتاب نحو مقدمات را انتخاب کرد و پیرامون آن به تحقیق پرداخت تا مطلب فرا گرفته شده در کلاس عمق بیشتری پیدا کند.

^۱ تعبیر مقاله در برخی از قالبها تسامحاً به کاربرده شده است.

۴. لطایف (دقایق) الدروس (تبیین نکات دقیق دروس)

بارها اتفاق افتاده که از کنار برخی مطالب به سادگی عبور کرده ایم اما بعد که مراجعه کرده ایم متوجه شده ایم همان عبارت ساده در بر دارند نکات دقیقی است. در این بخش می توانید لطایف الدروس علم صرف یا هر علم دیگری را در طول سال جمع آوری و در نهایت آن را به یک مقاله تبدیل کنید!

۵. تراجم الدروس (ترجمه فارسی روان بخش هایی از دروس)

ترجمه های تحت لفظی بلای جان ادبیات فارسی است! به عنوان نمونه ما در زبان فارسی فعل را در آخر جمله استفاده می کنیم در حالی که در زبان عربی معمولاً فعل در ابتدای جمله قرار می گیرد. حال تصورش را بکنید که اگر این سبک ترجمه به زبان گفتاری ما نیز سرایت کند و خدای نکرده در سخنرانی ها و منبرها نیز اثر گذاشته باشد! در این صورت است که مردم مخاطب ما با نوع جدید از سبک گفتاری در زبان فارسی مواجه می شوند که در گفتگوهای روز مره خود از آن بیگانه اند و این تاثیر منفی در تبلیغ مطلوب دین خواهد داشت.

شما می توانید به انتخاب خود مثلاً ۳۰ صفحه از کتاب بهجه المرضیه سیوطی را ترجمه روان کنید. تردید نداشته باشید این کار موجب خواهد شد هم با ادبیات فارسی انس بیشتری پیدا کنید و هم فهم بهتری از محتوا درس بدست خواهید آورد.

۶. تأملات الدروس (اشکالات و یا نقدهای احتمالی در کتاب های درسی)

گاهی اوقات در کلاس درس اشکالاتی نسبت به مطالب آن به ذهن انسان می رسد و اگر شرائط کلاس اجازه دهد مطرح می کنیم و ممکن است اشکال ما به تایید استاد نیز برسد! طلابی که قدرت نقد بهتری از سایرین دارند می توانند در این بخش از مقاله آسان وارد شوند و با نگاه انتقادی که دارند تحت نظارت استاد درس مربوطه نقد هایی که مثلاً به محتوای کتاب المنطق مرحوم مظفر است را احصاء و ارائه نمایند و روزنه جدیدی را برای جویندگان علم نشان دهند.

۷. سؤالات الدروس (۵۰ سؤال مهم درس همراه با پاسخ - ۲۰ سؤال چهارگزینه ای و ...)

وقتی به علم آموزی از نگاه اسلام می پردازیم نمی توانیم از جایگاه سوال چشم پوشی کنیم جایگاه سوال در منابع دینی ما جایگاهی بس رفیع دارد. با طرح سوال است که خلاء ذهنی ایجاد می کنیم و آماده جذب پاسخ آن می شویم و ... این بخش از مقاله آسان ظرفیت خوبی است برای طلابی که مایلند دروسی که می آموزند را در قالب سوال در آورند: این افراد تسلط خوبی بر محتوای درس پیدا خواهند کرد.

۸. منابع الدروس (کتابشناسی ۵ منبع از منابع دسته اول دروس)

کتاب ها گنجینه های بزرگی هستند که تنها کسانی که آنها را می شناسند، قدر آنها را می دانند. بارها اتفاق می افتد که مثلا در کتاب مغنی الادیب از کتاب های دیگری سخن به میان می آید. بدون تردید کتابشناسی این دسته کتب موجب علاقه مندی بیشتر به درس شده و ارتباط عاطفی بهتری را به دنبال خواهد داشت. کتابشناسی یعنی در شناسی همان دری که تا آن را شناسی ارزش آن را نخواهی دانست. به عنوان نمونه می توانی ۱۰ کتاب مهمی که نامی از آنها در کتاب مغنی الادیب برده شده است را شنایی و معرفی کنی (نرم افزار های نور ابزار بسیار مناسبی برای کتابشناسی هستند).

۹. مصنفی الدروس (آشنایی با عالمان نویسنده کتب درسی)

بدون تردید آشنایی با بزرگانی که در طول سال در محضر کتاب آنها نشستیم اثری بی بدیل در آشنا شدن با جایگاه و ارزش مطالب کتاب و نویسنده کتاب دارد. چقدر زیبا است که تفقه جواهری در کنار آداب جواهری دیده شود و همچنان که با بعد علمی این بزرگان آشنا می شویم از آداب علمی آنان نیز خوشه چینی کنیم. بخش مصنفی الدروس به دنبال این هدف است که ارتباط عاطفی، اخلاقی و علمی بین طلبه و نویسنده کتاب درسی ایجاد کند.